

Drāmas terapija depresijas simptomu mazināšanai un pašcieņas paaugstināšanai pacientiem ar simptomātiskiem ēšanas traucējumiem: grupas gadījuma analīze

Anna Šteina, Evija Vilka, Anda Upmale

Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte, Latvija

Ievads. Depresijas simptomi un zema pašcieņa var būt dažādu traucējumu, tajā skaitā ēšanas traucējumu, komponenti. Zema pašcieņa, kā viens no uzvedības patoloģijas rādītājiem, tiek uzrādīta gan pacientiem ar ēšanas traucējumiem, kuriem tā ir klīniska diagnoze, gan pacientiem ar simptomātiskiem ēšanas traucējumiem. Kā norāda V. Karkuvas un P. Sandersones Lielbritānijā veiktā pētījuma rezultāti, mākslu terapiju, tajā skaitā drāmas terapiju, var efektīvi izmantot darbā ar pacientiem ar psihiskās veselības traucējumiem, arī ar pacientiem ar simptomātiskiem ēšanas traucējumiem.

Darba mērķis. Raksturot drāmas terapijas metodes darbā ar pacientiem ar simptomātiskiem ēšanas traucējumiem depresijas simptomu mazināšanai un pašcieņas paaugstināšanai.

Materiāls un metodes. Teorētiskās literatūras un pētījumu analīze par drāmas terapiju pacientiem ar ēšanas traucējumiem ļauj secināt par kognitīvi biheiviorālā pieejā balstītās drāmas terapijas priekšrocībām. Grupai pacientu ar simptomātiskiem ēšanas traucējumiem drāmas terapija tika balstīta uz M. Fennelas zemas pašcieņas kognitīvo modeli, Ā. Beka depresijas kognitīvo modeli un drāmas terapeita J. Junkera izstrādāto 12 sesiju modeli, kas fokusēts uz negatīvo domu un emociju saistības apzināšanos. Drāmas terapijā grupā vienu reizi nedēļā piedalījās 27 pacienti (dalīti 3 apakšgrupās), kas uzrādīja simptomātiskus ēšanas traucējumus un depresijas simptomus un kuri ārstējās ambulatori, apmeklējot ārstu dietologu vai ārstu uztura speciālistu.

Secinājumi. Drāmas terapijas grupā procesa un rezultātu novērtējums, kā arī drāmas terapijas klīnisko gadījumu teorētiskā analīze, ļāva secināt, ka pacientiem ar simptomātiskiem ēšanas traucējumiem emocionālo, kognitīvo un uzvedības komponentu integrāciju veicina tādas drāmas terapijas metodes un intervences, kas fokusētas uz jaunu uzvedības "scenāriju" un lomu apguvi. Drāmas terapijas process tika organizēts, lai pacienti, izmantojot lomu spēli un refleksiju par to, apzinātos un mainītu negatīvās domas, emocijas un disfunkcionālos uzvedības modeļus.

Strādājot veselības aprūpē, ieteicams veidot sadarbību ar ārstiem dietologiem ārstiem psihietriem un citiem speciālistiem, piedāvājot drāmas terapiju darbā ar pacientiem ar ēšanas traucējumiem.